

Deventer
Snipperlingsdijk 4
7417 BJ Deventer
T +31 (0)570 666 222
F +31 (0)570 666 888
Postbus 161
7400 AD Deventer

Den Haag
Verheeskade 197
2521 DD Den Haag

Eindhoven
Flight Forum 92-94
5657 DC Eindhoven

Leeuwarden
F. HaverSchmidtwei 2
8914 BC Leeuwarden

Amsterdam
De Ruyterkade 143
1011 AC Amsterdam

Stichting Schaapskudde Haaksbergen

Schaapskooi/informatiecentrum Urkerweg

Verkeerskundige analyse

Datum 4 oktober 2011
Kenmerk EWN004/Abf/0008
Eerste versie 12 september 2011

1 Inleiding

De Stichting Schaapskudde Haaksbergen (hierna: de Stichting) mist een schaapskooi met voorzieningen om bezoekers te faciliteren. De bezoekersvoorzieningen zouden zowel een recreatief als een educatief en informatief karakter moeten hebben. Het bedrijf Eelerwoude is door de Stichting verzocht om een inrichtingsplan te maken voor de realisatie van een permanente schaapskooi/informatiecentrum aan de Urkerweg in Haaksbergen. Eelerwoude heeft de Stichting geadviseerd om met betrekking tot een aantal onderdelen specifiek verkeerskundig advies in te winnen. Het gaat hierbij om de onderdelen bezoekersaantallen, modal split (vervoerwijzekeuze), verkeersgeneratie, parkeerbehoefte en ontsluitingsmogelijkheden. Voorliggende notitie betreft de gevraagde verkeerskundige input.

2 Uitgangspunten analyse

2.1 Activiteiten schaapskooi

Door de Stichting is aangegeven dat multifunctionaliteit voor een duurzame exploitatie van de schaapskooi van groot belang is. De vertaling van het begrip multifunctionaliteit naar een meer exacte invulling, c.q. specifieke functies, is een eerste essentiële stap om een onderbouwde verkeerskundige inschatting van effecten te kunnen maken. In dit onderzoek is er van uitgegaan dat de schaapskooi een locatie is voor:

- 'schaapgerelateerde' evenementen (lammetjesdag, schaapscheerderfeest, wedstrijden schapen drijven, 'kom in de kraamkamer', aankomsten en vertrekken van de kudde);
- een informatie- c.q. knooppunt Haaksbergerveen met start- en eindpunt van wandelroutes, onderdeel van c.q. aansluiting op fietsroutes met permanente tentoonstel-

ling/exposities ondersteund door de toeristisch/recreatieve verkoop van koffie, thee, kleine streekproducten en aan de schaapskudde gerelateerde producten.

- lezingen van de herder, kleinschalige bedrijfsactiviteiten ('dag met de kudde'/natuurgerichte workshops) en arrangementen met lokale ondernemers;
- educatie voor scholen (lagere school, agrarisch onderwijs IVN) en aan jeugd- en natuurverenigingen, een werkplek voor begeleid werken, een scholingsprogramma voor een aspirant herder en een plek voor het tot uitvoer brengen van taakstraffen van bureau HALT.

Voor bovenstaande functies c.q. activiteiten zijn in de bijlage de in de berekeningen gebruikte uitgangspunten aangegeven (die als input hebben gediend om verkeerseffecten te kunnen inschatten). Het gaat hierbij om het aantal keer dat een activiteit per jaar voorkomt, hoeveel personen deelnemen aan een dergelijke activiteit (minimaal, normaal en maximaal), de modal split (de vervoerwijzekeuze), de groepsgrootte en het aantal personen dat tegelijkertijd bij de activiteit aanwezig is. Op basis van deze gegevens is de verkeersgeneratie (de totale hoeveelheid verkeer) en het benodigd aantal parkeerplaatsen berekend (zowel in totaal als voor elke activiteit afzonderlijk).

2.2 Bezoekers en toegangen natuurgebied

Voor wat betreft het aantal bezoekers van de natuurgebieden Buurserzand en Haaksbergerveen is aangesloten bij een 'Werkdocument Natura 2000' dat in 2009 door adviesbureau 2009 is opgesteld. Hierin is aangegeven dat het natuurgebied Buurserzand & Haaksbergerveen per jaar 'enkele tienduizenden bezoekers' trekt. Rekentechnisch is dit vertaald in 35.000 bezoekers, waarvan 25% is toegerekend aan het Haaksbergerveen (en daarmee aan de huidige startpunten van wandelroutes Peddedijk en Wennickweg). In vergelijking met het Haaksbergerveen is het reëel om te veronderstellen dat het Buurserzand beduidend meer bezoekers zal trekken dan het Haaksbergerveen. In de berekeningen is er vervolgens vanuit gegaan dat 50% van de bezoekers aan het Haaksbergerveen in de toekomst gebruik zullen gaan maken van het aan de schaapskooi gerelateerde Informatie- c.q. knooppunt. Dit is een ambitieus uitgangspunt dat zeker in de eerste jaren waarschijnlijk niet gehaald zal gaan worden.

3 Uitkomsten

Hoeveelheid verkeer

De huidige verkeersdruk op de Urkerweg, maar ook op wegen in de omgeving zoals de Welmerweg en Onlandsweg is (zeer) laag. Naar verwachting gaat op de betreffende wegen om enkele tientallen tot maximaal enkele honderden verkeersbewegingen per dag. Op basis van de aangegeven uitgangspunten is het de verwachting dat de schaapskooi circa 15.500 bezoekers per jaar zal trekken. Deze bezoekers maken in een jaar gezamenlijk gebruik van bijna 4.000 auto's, die een keer aankomen en ook een keer zullen vertrekken (en dus in een jaar circa 8.000 verkeersbewegingen veroorzaken). Gemiddeld gaat het dan om een toevoeging van circa 11 auto's (circa 22 verkeersbewegingen) per

dag. Exclusief de 'bijzondere schapenactiviteiten' (zoals lammetjesdag e.d.) gaat het om circa 8 auto's per dag (circa 11 verkeersbewegingen). Hoewel het, vooral op de zeer rustige wegen, procentueel om behoorlijke toenames van verkeer kan gaan, is de totale hoeveelheid verkeer ook na een eventuele realisatie van de schaapskooi nog steeds (zeer) laag te noemen. De (gemiddelde) toename van verkeer zal voor omwonenden niet of nauwelijks merkbaar zijn.

Wat voor omwonenden wel c.q. beduidend meer merkbaar zal zijn is de hoeveelheid verkeer c.q. de drukte in de omgeving tijdens de 'bijzondere schapenactiviteiten'. Het gaat hierbij specifiek om de zogenaamde 'lammetjesdag', het 'schaapscheerderfeest' en de wedstrijden schapen drijven. Het gaat hierbij om vier dagen per jaar.

Parkeren

Voor wat betreft parkeren tijdens de 'bijzondere schapenactiviteiten' is geconcludeerd dat de maximaal benodigde parkeercapaciteit (200-250 parkeerplaatsen) niet op het eigen perceel opgevangen kan worden. Het gebruik van een (hoger gelegen) weide in de omgeving of bijvoorbeeld het gebruik van een parkeerterrein bij een manege of iets dergelijks is noodzakelijk om voldoende parkeerruimte te kunnen bieden. Parkeren bij manege De Sterruiters zou bijvoorbeeld een oplossing kunnen zijn (waarbij het voor- en natransport naar de schaapskooi dan nog wel geregeld zou moeten worden). Ook verdienen aspecten als bewegwijzering en/of de inzet van verkeersregelaars op bijzondere dagen o.i.d.) nog expliciet aandacht. Dit mede om overlast voor de omgeving op dergelijke dagen tot een minimum te beperken.

Voor wat betreft parkeren op het perceel van de schaapskooi zelf zijn de activiteiten 'lezingen van herder (op locatie)', 'kleinschalige bedrijfsactiviteiten ('dag met de kudde') en/of 'arrangementen met lokale ondernemers' maatgevend. Bij een maximale groepsgrootte van circa 30-35 personen zijn circa 21 parkeerplaatsen nodig.

Stallen van fietsen

Op 'drukke dagen' zijn voor het informatiecentrum wat betreft het stallen van fietsen circa 15 stallingplaatsen voldoende. Op bijzondere toeristische dagen kan op het eigen perceel en of in de directe omgeving van het voldoende ruimte gevonden worden om bezoekers te kunnen opvangen.

Ontsluiting

Voor wat betreft de ontsluiting van de schaapskooi ligt (tenminste een semi-)verharding van het oostelijke zandpad van en naar de Welmerweg (en de daarachter gelegen Buurserstraat) voor de hand.

Geredeneerd vanuit voor- en natransport en de verbinding met mogelijke parkeerlocaties op de dagen met 'bijzondere schapenactiviteiten' zou, al dan niet aanvullend, ook (tenminste een semi-)verharding van het zandpad naar de Onlandsweg logisch zijn (stel bijvoorbeeld dat bij manege De Sterruiters geparkeerd zou kunnen worden op dergelijke dagen). Bijkomend voordeel van een dergelijke aanvulling is dat ook meerdere routes van en naar de N18 (Koningin Wilhelminastraat nabij Haaksbergen) mogelijk zijn. Desalniettemin gaat de voorkeur in eerste instantie uit naar een ontsluiting via de Welmerweg

/ Buurserstraat. Er dient echter wel in het achterhoofd te worden gehouden dat de parkeersituatie dermate maatgevend kan zijn dat ontsluiting in de richting van de Onlandsweg, en daarmee (tenminste een semi-)verharding van het zuidelijke deel van het zandpad, meer essentieel wordt.

4 Conclusies op een rij

- Een permanente schaapskooi/informatiecentrum zal naar verwachting circa 8.300 bezoekers per jaar trekken met de reguliere basis-activiteiten (aankomsten en vertrekken van de kudde en het functioneren als informatie- c.q. knooppunt Haaksbergerven). Deze activiteiten genereren circa 1.400 auto's (2.800 aankomsten en vertrekken) per jaar. Dit zijn gemiddeld 4 auto's per dag. In het hoogseizoen kan dit (voor circa 10 dagen per jaar) oplopen tot maximaal 9 auto's per dag.
- De overige activiteiten van de schaapskooi/informatiecentrum, waaronder de 'bijzondere schapenactiviteiten' (zoals lammetjesdag, het schaapscheerderfeest e.d.) trekken naar verwachting aanvullend circa 7.400 bezoekers per jaar. Deze activiteiten genereren circa 2.600 auto's (5.200 aankomsten en vertrekken) per jaar. De drukte ten gevolge van deze activiteiten zal zich beperken tot een viertal dagen in een jaar (de activiteiten 'lammetjesdag', het 'schaapscheerderfeest' en de 'wedstrijden schapen drijven').
- Het grootste deel van het aantal gegenereerde auto's zal niet in de directe omgeving van de schaapskooi/informatiecentrum terecht komen. Tijdens de 'bijzondere schapenactiviteiten' zal namelijk 'op afstand' geparkeerd moeten worden (zoals bijvoorbeeld bij een manege in de omgeving of iets dergelijks). Niet zo zeer de Urkerweg zal dus te maken hebben met de optredende verkeerseffecten ten gevolge van de schaapskooi, maar eerder de directe omgeving van een eventuele 'parkeerlocatie op afstand'. Ook hierbij geldt natuurlijk dat de drukte zich zal beperken tot een viertal dagen in een jaar.
- Over het aspect 'parkeerlocatie op afstand' is op dit moment nog geen duidelijkheid. Dit zal nog, samen met het voor- en natransport naar de schaapskooi, ingevuld c.q. uitgewerkt moeten worden. Ook verdienen aspecten als bewegwijzering en/of de inzet van verkeersregelaars o.i.d. op bijzondere dagen nog expliciet aandacht. Dit mede om overlast voor de omgeving op dergelijke dagen tot een minimum te beperken.
- Voor wat betreft parkeren op het perceel van de schaapskooi zelf, zijn de activiteiten 'lezingen van herder (op locatie)', 'kleinschalige bedrijfsactiviteiten ('dag met de kudde')' en/of 'arrangementen met lokale ondernemers' maatgevend. Bij een maximale groepsgrootte van circa 30-35 personen zijn circa 21 parkeerplaatsen nodig. Deze kunnen zowel formeel (volledig als parkeerplaatsen) danwel deels informeel (als beschikbare ruimte op eigen erf) kunnen ingevuld.
- Op 'drukke dagen' zijn voor het informatiecentrum wat betreft het stallen van fietsen circa 15 stallingplaatsen voldoende.
- Voor wat betreft de ontsluiting van de schaapskooi ligt (tenminste een semi-) verharding van het oostelijke zandpad van en naar de Welmerweg (en de daarachter gelegen Buurserstraat) voor de hand en eventueel aanvullend ook (tenminste een semi-)verharding van het zandpad naar de Onlandsweg.

	vertrek en aankomst kudde	schaapscheerderfeest	lammetjesdag	wedstrijden schapen drijven	'kom in de kraamkamer'	knooppunt Haaksbergerveen (start- en eindpunt wandelroutes, onderdeel c.q. aansluiting fietsroutes met tentoonstelling / exposities), ondersteund door verkoop koffie, thee, kleine streekproducten en	lezingen van herder (op lokatie), kleinschalige bedrijfsactiviteiten ('dag met de kudde'), proeverijen en/of arrangementen met lokale ondernemers (3*12)	educatie scholen (10x lagere school, 10x agrarisch onderwijs IVN), jeugd- en natuurverenigingen (5x)	werkplek begeleid werken (1), scholingsprogramm a aspirant herder (20), restauratie- opleidingstrajectst ages, ADC- scholen (10), taakstraffen bureau HALT (10) en vrijwilligers (30)	totaal
frequentie per jaar/pers.	130	1	1	1	1	365	36	25	71	
aantal dagen	1	1	1	2	2	1	1	1	30	
maand	alle	mei/juni	april	oktober	februari/maart	alle	alle	alle	alle	
type dag	werk- en weekenddagen	weekenddag	weekenddag	werk- en weekenddagen	werkdagen	werk- en weekenddagen	werkdagen	werk- en weekenddagen	werk- en weekenddagen	
bezoekers (min) per dag	5	750	1.500	200	100	3	15	20	1	
bezoekers (gem.) per	15	1.000	2.000	300	150	17	20	25	1	
bezoekers (max) per dag	25	1.250	2.500	400	200	52	35	30	1	
% auto	40%	75%	60%	75%	60%	40%	95%	40%	80%	
% bus(je)	0%	0%	0%	0%	10%	0%	0%	20%	0%	
% fiets	55%	20%	35%	20%	35%	55%	5%	40%	20%	
% lopend	5%	5%	5%	5%	5%	5%	0%	0%	0%	
groepsgrootte	2,2	2,5	3,0	2,2	3,5	2,5	1,6	2,9	1,5	
piekbelasting	100%	50%	50%	80%	50%	40%	100%	100%	100%	
parkeerplaatsen (min)	1	113	150	55	9	0	9	3	1	
parkeerplaatsen (max)	5	188	250	109	17	3	21	4	1	
(gem.)	1.950	1.000	2.000	600	300	6.362	720	625	2.130	15.687
auto's per jaar (gem.)	355	300	400	205	51	1.018	428	87	1.136	3.979
bezoekers natuurgebied:	35.000	% Haaksbergerveen:	25%							
verdeling natuurgebied	aantal dagen/jaar	niveau	pers/ha		personen per jaar	Hbv				
topdag	10	niveau druk	15	150	1.046	105				
drukke dag	50	niveau plus	10	500	3.486	70				
gemiddelde dag	75	basisniveau	5	375	2.615	35				
rustige dag	230	laag niveau	1	230	1.604	7				
	365			1.255	8.750					
					% (max)	personen				
				toegangspoort	50%	52				